

A csütörtökhelyi templom

2009 december 14. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

Magyar Nemzet szombati magazinjának egyik legérdekesebb sorozatát közöljük le folytatásokban, melyben a remek Ludwig Emil megmutatja nekünk a rejtőzködő Magyarország eldugott kincseit, melyek mellett sokszor figyelmen kívül elhaladunk a mindennapi rohanó életünk során. Vigyázzunk ezekre a páratlan kincsekre, hiszen ezek a kincsek alappillérei szeretett Hazánknak.

Emlékezetes Szilveszter-éj játszódik L?cse városában Mikszáth A fekete város cím? b?bajos regényében. A naptár 1699-b?l 1700-ba fordulását a Szepesség székhelyének polgárai a történet televíziós változatában a m?emlék város eredeti díszletei – az árkádos városháza, a gótikus Szent Jakab-templom, a reneszánsz patríciusházak és a hírhedt szégyenketrec – között ünneplik. A filmben másutt többször is felt?nik egy dombtet?n álló, szemet gyönyörködtet? karcsú torony: a „fekete várostól”, L?csét?l tíz kilométerre lév? Csütörtökhely ódon templomáé. Ezen a környéken, a szepesi lándzsások legendás földjén jártunk már (legutóbb sorozatunk november 29-én megjelent részében Káposztafalván). A XI. századi magyar királyság északi gyep?je mentén létrejött tíz határ?rfalu központja éppen Csütörtökhely volt, azaz 1263-ban felbukkant nevén: Villa Sancti Ladislaii, Szentlászlófalva. Csak 1310-t?l jelenik meg a fontos település heti vásárnapját megjelöl? Csütörtökhely név, a szepesi szászok nyelvén: Donnersmarkt. A plébániatemplom Szent László király titulását azonban a német ajkú lakosok is végig megtartották.

A L?csér?l Poprád felé vezet? országút mentén, k?fallal kerített temet?kertben álló templom magas, árkádos, négy fiatornyos sisakú tornyának vastag falai s az emeleten nyíló kett?s ikerablakok tanúsítják az épület román kori eredetét. Arányain, alaprajzi méretein kívül régi feljegyzések is utalnak rá, hogy a XIII. századi épületet nem sokkal kés?bb kéthajóssá b?vítették. A gótikus diadalívvel elválasztott, egyenes záródású szentélyt ekkor boltozták be csúcsíves, k?bordás kereszthéjazattal. Még a középkorban kétszakaszos sekrestye és csigalépcs?s padlásfeljáró készült az északi oldalán, de igazán jelent?s építkezésre az 1460–70-es években került sor. Ekkor Szapolyai Imre nádor, Mátyás király f?embere a templom déli oldalához pompás arányú emeletes kápolnát építtetett temetkezési helyül. A hálóboltozatos, széles, osztott ablakokkal áttört falú kápolnát 1473-ban szentelték fel Nagyboldogasszony tiszteletére. (A szepesi gróf Szapolyai István már 1472-ben megkezdte egy másik hasonló sírkápolna építését a közeli Szepeshely Szent Márton-székesegyházának déli oldalán.) A magyarországi gótika m?vészetének kiváló kutatói és értékel?i – Divald Kornél, Csemegi József, Entz Géza és mások – egyenesen a világhír? párizsi Sainte-Chapelle-hez hasonlították a csütörtökhelyi kápolnát pompás arányai és remek mív? részletei miatt, amelyek a királyi építkezéseken – Bécsben, Pozsonyban, Budán, Kassán és másutt – dolgozó mesterek tudását dicsérik.

Azért nem árt némi óvatosság a csütörtökhelyi Szapolyai-kápolna megtekintésekor, mert az eredeti építészeti formákat és arányokat er?sen elfedik a XIX. század végi restauráláskor készült újjógtikus részletek, díszítések. A Schulek Frigyes tervei alapján végzett historizáló renoválás eredménye azonban a torony erdélyi stílusú, magas sisakja is – amely olyan kedves hangulatot kölcsönöz a Mikszáth-történetb?l készült filmnek.

Ludwig Emil, mno.hu

Ajánló

